

JANUARI | 2016

LEES:

- **NIEUWE BESTUURSLEDEN**
- **INTERNATIONALE VROUWENDAG**
- **SLOTBIJEENKOMST DNT
MAASTRICHT**

INTERNATIONALE VROUWENDAG

In het teken van 'Vrouwen in beeld'

Vrouwen die geslaagd zijn in hun onderneming, rekenen af met het glazen plafond. Op 12 maart vertellen ze over hun drijfveren en ervaringen. Daarnaast gaat Tiny Rieken in op het onderwerp 'Vrouwen in besturen' met de presentatie 'Good governance, over verantwoordelijkheid en verantwoording'.

Tijdens de jubileumviering in december 2015 is onder andere het belang van mentorschap en rolmodellen benadrukt: solidariteit en andere vrouwen meenemen. Wat is nu typisch vrouwelijk leiderschap? Zijn de clichés nog waar, moet je inderdaad je mannetje staan om aan de top te komen? Offer je echt je privéleven op, als je voor je carrière kiest? Wat kenmerkt succesvolle vrouwelijke ondernemers? De lezing van **Tiny Rieken** is de opmaat voor twee masterclasses over 'toezicht houden' in de loop van 2016. Welke ontwikkelingen zien we op dit gebied in het bedrijfsleven en de semipublieke sector? Functies, taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden: wat houden die precies in? Wat is *governance* en wanneer is sprake van *good governance*?

Plaats en tijd: kasteel Daalenbroeck in Herkenbosch, 12 maart, nadere informatie volgt.
Zie www.famnetwerk.nl

DE NIEUWE TOEKOMST

*Wethouder Gerats:
vertrouwen in DNT*

EERSTE GEMEENTE IN NEDERLAND

Maastricht verlengt DNT ook in 2016

Op 6 januari tijdens de slotbijeenkomst van De Nieuwe Toekomst heeft wethouder Jack Gerats zijn vertrouwen uitgesproken in de kansen die het project De Nieuwe Toekomst biedt.

VROUWEN STAAN NOG TE VEEL OP ACHTERSTAND

Interview met Pauline Smeets

Pauline Smeets, de nieuwe voorzitter van FAMI, wilde na haar Kamerlidmaatschap (2003-2012) geen aanspraak maken op wachtgeld. Ze vond een baan als concerndirecteur Services bij GGZ-instelling Mondriaan.

Pauline: 'Economische zelfstandigheid is mijn leidraad geweest sinds op mijn middelbare school in Sittard één docent posters had opgehangen van "Marie word wijzer!" Ik kom uit een traditioneel gezin en het was een *eyeopener* dat je als meisje ervoor moest zorgen een vak te leren. Ik woon al 36 jaar samen, we zijn nooit getrouwd en hebben bewust gekozen voor kinderloosheid omdat fulltime werken anders heel ingewikkeld wordt.

Mijn carrière bestaat uit een combinatie van banen in bedrijfsleven, de Tweede Kamer en sinds november 2012 in de semipublieke dienstverlening. In de Kamer koos ik andere onderwerpen dan emancipatie; emancipatie kun je ook handen en voeten geven bij economische onderwerpen of in ondernemerschap.

Ik leid een ander leven dan tijdens mijn Kamerlidmaatschap maar ook nu zit ik vooral in overleg. De tijden zijn wat aangepast; er zijn veel minder vergaderingen die tot diep in de nacht doorgaan. Als concerndirecteur ga ik over alles wat niet met de primaire zorg te maken heeft:

*Pauline Smeets: FAMI!
past goed bij mij*

ICT, vastgoed, *facilities*, personeel, opleiding, communicatie en financiën.'

EEN GEVECHT IN DE PRAKTIJK

Tijdens haar tien jaar in de Kamer bespraken de politieke partijen hoe ze moesten voorkomen dat de kosten van nieuwe medicijnen en medische handelingen de gezondheidszorg onbetaalbaar zouden maken. Hoe kijkt ze daar tegenaan, nu ze zelf in de zorg werkzaam is?

'Ik zie in de geestelijke gezondheidszorg op microniveau hoe ingewikkeld het is. In de hele psychiatrie moet er 30 % afgebouwd worden tussen 2008 en 2020, in die zin dat er minder bedden beschikbaar zullen zijn en

Volg op pagina 2

Vervolg van pagina 1

dus meer mensen ambuland behandeld worden. Dat mensen in hun eigen omgeving leren omgaan met ziekte, vind ik een goed streven. Maar het kost heel veel energie, ik zie wat een gevecht het is in de praktijk. Er gaat veel geld naar de administratieve carroussel. Daar moeten we doorheen om te veranderen. Ik hoop dat rond 2020 het ei gelegd is, ook met de zorgverzekeraars.' Pauline Smeets zal eind januari de voorzittershamer overnemen in het bestuur van FAM! 'FAM! past heel erg bij mij qua inhoud – oorspronkelijk was ik lid van het bestuur van de Rooie Vrouwen van de PvdA – en qua kennis: politiek en openbaar bestuur. Ik zet graag mijn netwerk en deskundigheid in. Als voorzitter van de Vaste Kamercommissie Volksgezondheid, Welzijn en Sport heb

ik geleerd om ook moeilijke vergaderingen te leiden en ik heb veel ervaring op verschillende terreinen van de samenleving. In Limburg is FAM! het expertisecentrum voor vrouwen-vraagstukken, en ik wil me inzetten op verbinden en samenwerken zodat FAM! echt het aanspreekpunt voor de provincie is. Dat is heel erg van belang. De provincie stelt subsidie beschikbaar en FAM! is een middel om die inzet op de juiste plekken te brengen. FAM! is erbij gebaat als ze dat efficiënt en effectief doet, en niet een organisatie is die zichzelf in stand wil houden. Het is natuurlijk ideaal wanneer organisaties als FAM! niet meer nodig zijn maar dat zie ik in mijn leven niet meer gebeuren. Vrouwen staan nog te veel op achterstand.

Ik heb gemerkt dat FAM! het heel goed doet in de provincie en een enthousiaste club is. Daarom ook: ik heb veel nevenactiviteiten en dit is het laatste wat ik in mijn mandje leg. Ik wil mijn stinkende best doen om die schakel- en netwerkfunctie van FAM! te helpen vervullen want dat is haar bestaansrecht.'

**GEEN SEKSUEEL GEWELD
TEGEN VROUWEN,
ONGEACHT KLEUR,
DOOR MANNEN,
ONGEACHT KLEUR.**

DE NIEUWE TOEKOMST MAASTRICHT

Het nieuwe jaar is mooi begonnen. 'Ik ben zelfstandiger en voel me sterk', besloot een deelnemster van het project De Nieuwe Toekomst (DNT) haar verhaal. Ze straalde zelfvertrouwen uit, zelfs zonder dit woord uit te spreken.

Op 6 januari vond in Maastricht de slotbijeenkomst plaats van dit project waaraan vrouwen deelnamen die geweld hebben ervaren in hun leven. Middels training en coaching, het laatste door vrijwilligers, hebben zij stappen gezet op weg naar economische zelfstandigheid. Geen advies om 'op armlengte afstand te blijven van vreemde mannen', maar steun om zelf het heft in handen nemen. Om na een geweldservaring die eerste stap te zetten was voor de vrouwen en hun gezin een belangrijke mijlpaal. Zij hebben gaandeweg hun talenten en krachten ontdekt. Ze werken nu hard om deze in te zetten om hun dromen waar te maken en hun doelen te bereiken.

DADEN EN DROMEN

Dit zijn enkele feiten na een klein jaartje DNT: 13 deelnemers zijn begonnen aan het programma en 8 hebben hun certificaat gehaald voor het volgen van de training. Eén vrouw volgt een fulltime opleiding, anderen werken als vrijwilliger, hebben een betaalde baan, zoeken (vrijwilligers)-werk en combineren dit ook met de zorg voor kinderen.

Dromen zijn even belangrijke stappen als daadwerkelijk een opleiding volgen of een uitbreiding vragen van het aantal uren vrijwilligerswerk. 'Ik droom van een eigen bedrijf als schoonheidsspecialist', vertelde de deelnemster die voor de eerste keer haar ervaringen deelde met een publiek vol onbekenden.

Economische participatie begint niet meteen met geld verdienen. Resultaten zijn kleiner: je verhaal delen met anderen, steeds aanwezig zijn bij de training, nadenken over je toekomst, opdrachten maken of kinderopvang regelen. Een resultaat is om nee te kunnen zeggen. 'Ik heb nee gezegd tegen werk dat ik deed, want het was zwaar voor mij, zwaar voor mijn thuissituatie, zwaar voor mijn kind.' In het kader van economische zelfstandigheid lijkt een baan opzeggen een onlogische en onverstandige beslissing, maar niets is minder waar. Nieuwe mogelijkheden hebben zich aangediend, bijvoorbeeld om een eigen bedrijf te starten. De deelnemers zijn bovendien voorbeeld en inspiratie voor anderen geworden, want zij hebben van de coaches geleerd om zicht te krijgen op hun eigen kracht en eigen

Stap op weg naar zelfstandigheid

kwetsbaarheid. De deelnemers weten nu wat het is om niet op te geven, om initiatieven te nemen, om het eigen leven te bepalen, om anderen te vertrouwen, om te zijn wie je kan/mag zijn.

We gunnen het alle vrouwen om een voorbeeld te worden voor hun omgeving. We wensen alle vrouwen een Nieuwe Toekomst met nieuwe mogelijkheden en met de kracht om economische zelfstandigheid te bereiken. We gunnen vrouwen en mannen het vertrouwen in een ander en in zichzelf.

Marijke Sniekers

DE AGENDA VAN FAM! BLIJFT GOED GEVULD

Terugblik op het jubileum

Meer dan honderd gasten vierden op 16 december 2015 samen met bestuur en medewerkers van FAM! het jubileum van 40 jaar emancipatie in Limburg.

'We komen van ver', zei dagvoorzitter Simone van Trier bij de opening. Dat vrouwen reuzenstappen hebben gezet, liet emeritus hoogleraar Iteke Weeda op humoristische wijze zien aan de hand van beelden van mannelijkheid en vrouwelijkheid, hun invloed op de werkelijkheid en hoe we ze los kunnen laten.

In het tafelgesprek 'vrouwelijk talent in de techniek' werd duidelijk dat op dat gebied nog een wereld valt te winnen. Marianne Klaren (operations manager Sabic) gaf voorbeelden hoe de technische bedrijfstak baat heeft bij meer vrouwen. Limburg is goed bezig, zegt Leo Scholl (voormalig Techniekplan Noord- en Midden-Limburg), en het zijn de moeders die het verschil kunnen maken bij de beroepskeuze van meiden.

Humor bij Iteke Weeda

Hoe staat het met vrouwen die een eigen bedrijf starten? Josette Dijkhuizen, onder andere vrouwenvertegenwoordiger bij de Verenigde Naties in 2014 en honorair hoogleraar Ondernemerschapontwikkeling, sprak in haar lezing over de waarden die belangrijk zijn voor ondernemerschap. Naast financiële zijn ook sociale en

Tafelgesprek vrouwelijk ondernemerschap. Vlnr Cilla Ezerman, Simone van Trier, Joyce Verheyden, Monique Parren.

persoonlijke waarden in het geding: hoe kan ik van betekenis zijn? In het aansluitende tafelgesprek onderzochten ondernemsters de mogelijkheden voor vrouwen. Voor een eigen bedrijf is durf nodig maar het levert zoveel op: zelfvertrouwen, economische onafhankelijkheid, plezier om vorm te geven aan je passie. Monique Parren (teamleider economie bij dagblad De Limburger) noemde de invloed die de gelijkwaardigheid in taken en contacten van een onderneming had op de gezamenlijke verantwoordelijkheid thuis.

De talkshow 'van de eerste naar de derde feministische golf' sloot deze energieke dag af. Wat is de balans? We hebben gewonnen aan diversiteit en ambitie. Vrouwen moeten waakzaam blijven, elkaar op sleeptouw willen nemen (solidariteit, mentorfunctie) en kansen blijven pakken. Is een derde golf nodig? Daarover zijn de tafelingenoten het niet eens, maar wel met de conclusie van Simone: de agenda van FAM! blijft goed gevuld.

Een uitgebreid verslag van de lezingen en tafelgesprekken vindt u **hier**.

**DON'T TELL ME HOW TO DRESS,
TELL THEM NOT TO RAPE**

**SEKSUEEL GEWELD TEGEN VROUWEN
IS NIET IETS VAN ELDERS;
HET IS IN ELKE SAMENLEVING
EEN WIJDVERSPREID PROBLEEM.**

IEDEREEN HEEFT VOORDEEL BIJ EMANCIPATIE

Interview met Martine Roest

De campagne van 'Een slimme meid' is goed besteed aan Martine Roest, nieuw bestuurslid van FAM!: 'Ik heb altijd willen werken.' Nu werkt ze als zzp'er veelal bij gemeenten en overige non-profit-instellingen, als financieel adviseur, controller of hoofd boekhouding.

Martine Roest, geboren in Geleen, koos voor een studie Moderne Aziatische Geschiedenis in Amsterdam want: 'Azië, daar wist ik nog niets van.' Toen ze na haar afstuderen geen baan op niveau vond, schoolde ze zich om in de financiële richting, eerst boekhouding en daarna een studie Bedrijfseconomie. 'Ik werkte vier dagen per week, ging één avond per week naar school, de rest van de studie heb ik in de avonden gedaan.' In 2001 verhuisde ze met haar gezin (echtgenoot en twee kinderen) naar Limburg: 'In Amsterdam woonde ik in een appartement in een achterstandswijk en de opvang had lange wachttijden. Hier in Limburg is het fijner wonen en is kinderopvang beter beschikbaar.' Ondertussen is ze gescheiden, ontvangt ze geen alimentatie en zorgt zij voor het gezinsinkomen: 'Financieel werk is er altijd wel en is heel leuk om te doen. Het is fijn als ik minimaal één jaar ergens werk. Er zijn aan de ene kant de financiële gegevens waarmee ik aan het puzzelen ben, die ik analyseer, maar aan de andere kant werk ik ook met mensen. Dat is altijd spannend. De gemeentes staan voor grote ontwik-

Vervolg op pagina 4

Vervolg van pagina 3

kelingen: hoe gaan ze dat regelen? Welke consequenties heeft een besluit? Hoe zorgen ze dat ze binnen het budget blijven? Er zijn rare mechanismen, bijvoorbeeld dat mensen hun hele leven iemand in dienst hebben als huishoudelijke hulp en dat die vanaf een bepaald moment ineens voor hen betaald wordt. Dan moet je nadenken of je dat anders kunt organiseren. Maar het zijn politieke discussies die zich vertalen in de cijfers.'

Martine Roest: Voortborduren op wat de vorige generatie heeft bereikt

WIE STOPT MET WERKEN

'In het bestuur zal ik wel meekijken met de cijfers maar Dunja Knieriem is de penningmeester van FAM! Ik ben benaderd door Marijke Clerx, die mij kent via Ladies League Limburg. FAM! kende ik niet maar ik ben altijd bezig geweest met feminisme. Veel patronen in de maatschappij werken negatief uit voor vrouwen. Ik wil eraan bijdragen om dat te veranderen.

Een van die patronen is bijvoorbeeld dat vrouwen geacht worden om thuis te zijn bij de kinderen. Toen wij kinderen kregen, vroeg iedereen mij of ik stoppen zou met mijn baan, maar mijn man die uitzendwerk deed, kreeg die vraag niet. In vergelijking met andere landen word je hier als een slechte moeder beschouwd wanneer je werkt. Maar mijn kinderen zijn er niet slechter van geworden.

Ik ben blij met de vorige generatie die zo veel heeft bereikt, zoals zelfbeschikkingsrecht voor vrouwen. Dat moeten we behouden en daarop voortborduren. Ik zie dat vrouwen vaak het uitvoerende werk doen in een organisatie. Managers zijn meestal mannen. Waarom blijven vrouwen aan de vloer plakken? Dat is een kwestie van mentaliteit bij vrouwen en mannen die kan veranderen. Iedereen kan zich prettig voelen bij emancipatie. Vrouwen hebben er voordeel bij, maar mannen ook. Emancipatie betekent voor hen dat ze een beter contact met hun kinderen kunnen ontwikkelen en dat ze niet als enige financieel verantwoordelijk zijn voor het gezinsinkomen. Als bestuurslid bij FAM! wil ik in ieder geval aan de slag met huiselijk geweld en economische participatie. Wat er in Keulen is gebeurd, heeft me geschokt. Ik heb voor mijn studie Geschiedenis in Pakistan onderzoek gedaan naar de handel in huishoudtextiel, dat daar werd geproduceerd voor winkelketens als Hema en Zeeman. Pakistaanse vrouwen durfden de straat niet op omdat ze dan werden betast. Zelf deed ik ook vaak een stap opzij. Vrouwen moeten veilig zijn, op straat en thuis.'

VROUWENSTEMMEN IN DE RAAD

Welke factoren spelen een rol bij de beperkte deelname van vrouwen in gemeenteraden?
Wat zijn kansrijke manieren om dit aandeel te vergroten?

Op 5 februari 2016 presenteert **Atria**, kennisinstituut voor emancipatie en vrouwengeschiedenis, het onderzoeksrapport *Vrouwenstemmen in de Raad*, over ambities, belemmeringen en successen van vrouwen in de lokale politiek. Met onder andere een spoedcursus 'sociale media' en een tafel-

gesprek met landelijke en lokale partijbesturen en politici.
Plaats en tijd: Stadhuis Utrecht, 13.30-17.30u.

Ter herinnering: na de laatste gemeenteraadsverkiezingen in mei 2014 heeft Limburg het laagst aantal vrouwen in de politiek (21%). FAM! is voornemens om samen met de andere vrouwenorganisaties vrouwen te inspireren politiek actief te zijn. Houdt de agenda van FAM! in de gaten voor nadere informatie!

SEKSUEEL GEWELD IN NEDERLAND

Geweld tegen vrouwen en genderongelijkheid zijn wereldwijde problemen. Jaarlijks zijn miljoenen vrouwen op de wereld slachtoffer.

Ook in Nederland liegen de cijfers niet:

- Ruim 200.000 vrouwen zijn ieder jaar het slachtoffer van lichamelijk en seksueel geweld.
- 39% van de vrouwen is ooit slachtoffer geworden van seksueel geweld.
- 1 op de 6 meisjes is wel eens gedwongen tot seksuele handelingen.
- Naar schatting overlijden jaarlijks 60 tot 80 vrouwen aan de gevolgen van huiselijk geweld.

SEKSUEEL GEWELD TEGEN VROUWEN IS HISTORISCH GEZIEN EN WERELDWIJD EEN MAATSCHAPPELIJK PROBLEEM, ONGEACHT CULTUUR EN RELIGIE.

COLOFON

Fameus! is een uitgave van FAM!, expertisecentrum voor vrouwenvraagstukken

REDACTIE

Heleen van Binsbergen, Charlotte van Dijk, Carla de Groot, Joanne Seldenrath
ISSN no 1571-6953

REDACTIEADRES

FAM!, Minderbroederssingel 44, 6041 KK Roermond
tel. (0475) 332 491 email: info@famnetwerk.nl, website: www.famnetwerk.nl

INZENDDATA KOPIJ

Insturen: 1 februari versijnt: week 8
Kopij mailen naar info@famnetwerk.nl. De redactie behoudt zich het recht voor van inkorting van ingezonden kopij.

GEDRUKT MET SUBSIDIE VAN provincie limburg